

nických sítích je základním předmětem zkoumání vědců jednadvacátého století v oblasti nelineárních rovnic". A jak tato samotvorba vypadá, popisuje s vědeckou akribií opět nejlépe samotná autorka: „Pracuji s efektem tohoto materiálu, hledám jeho nové možnosti a technologické postupy. Vycházím z přesně nastavených počátečních podmínek daných skladbou a složením materiálu, který determinuje konečný stav, formu a strukturu hmoty. Katalyzátorem procesu však mohou být i jevy vnější a „nahodilé“ (turbulentní proudění, relativní vlhkost, adheze, teplota, tlak, vodivost..., lidské zakopnutí...). V průběhu výstavy tak vznikají linie prasklin, hodinu od hodiny se nově tvoří a mění trhliny. Fascinuje mě čas, změny a procesy v něm, vnější a vnitřní vztahy, toto celé spolupůsobení na tvar, který byl na počátku tomuto systému zadán. Velká rozmanitost vzniklých struktur pak vypovídá (v obecnější rovině) o složitosti světa, jeho otevřených systémech a v neposlední řadě otázkou o míře naší svobodné vůle, kterou vlastně máme (memy, geny). Proces tvorby je pro mě důležitější, než jeho konečný stav. Proto své věci nechávám syrové, nevy pálené a tak otevřené možnosti další proměny...Neskladuji, rozpouštím. Recykluji.“

Co k tomu dodat? Chcete-li se něco podstatného o umění dovědět, zeptejte se na to přímo samotného autora. Ten toho o tom všem bude nejspíš vědět nejvíc. I pro autora je tato teoretická „samotvorba“ důležitá. Jistota je na místě a předejde se tak i případnému zklamání, že se autor o svém díle dočte něco, co ani ve snu nezamýšlel.

Zůstává zodpovědět zásadní otázku. Jsou tyto realizace myšlenky objektivně sledovaného a řízeného pukání natolik silné, aby obstály jako samostatné umělecké dílo? Vztahy umění a vědy se dnes nejčastěji odvíjejí od vazeb k nejvyspělejším technologiím a jejich využívání. To však není náš případ. Odhlédneme-li také od dnes již stále slábnoucích teoretických filozofických sporů mezi „technokraty“ a „lyriky“ o smyslu lidské kultury, pak zbývá ještě možnost, kdy umění využívá vědeckých postupů a některých strategií vědeckého myšlení. U naší autorky se nejedná o žádné náhodné průniky vědy a umění, ale o vědomé rozšíření umělecké kreativity o experimentování a programování procesů, které v sobě mají i mnohé aspekty vědeckého promýšlení. Divák si musí být vědom této vědecké strategie programově řízené samoorganizace struktury a jejího výrazu. Pak se však musí tato vědecká dokumentace stát nějakou součástí díla a instalace, vyžadující divákovu pozornost a účast, ne-li přímo spolupráci. Jinak je divák odkázán jen na svoje zkušenosti a povrchní estetické hodnocení vedoucí třeba (asi) i k zavádějícím kontemplativním úvahám o stárnutí apod. Popraskaný povrch může mít také i veskrze tradiční keramika. Podruhé byly podobné objekty Alexandry Prokopové z vyššené hlíny představeny na výstavě v rámci pardubického festivalu Maska v září 2005. Autorka celý koncept posunula a obohatila o další prvky vizuální a významové hry. Valouny se proměnily ve vypouklé dutiny s dvěma průhledy opatřenými skleněnou optikou, tedy v pozorující masku. Zprvu prázdnou kuklu bez výrazu a tváře, který získává až časem, stárnutím? Jejím pohledem (průhledem), rovněž podléhající vřudypřítomnému aspektu času, autorka pozoruje okolní svět. Věcně i metaforicky tak nahlíží na známé jevy jinou optikou. Fotografie umožňuje tento proces proměny vidění zachytit. Fotodokumentace se tak stává integrální součástí instalace a prezentace tohoto konceptu a sdělení. To je již natolik komplexní, že se obejde bez komentáře a doplňujícího textu.

Vít Bouček

KNIHOVNA UNIVERZITY PARDUBICE

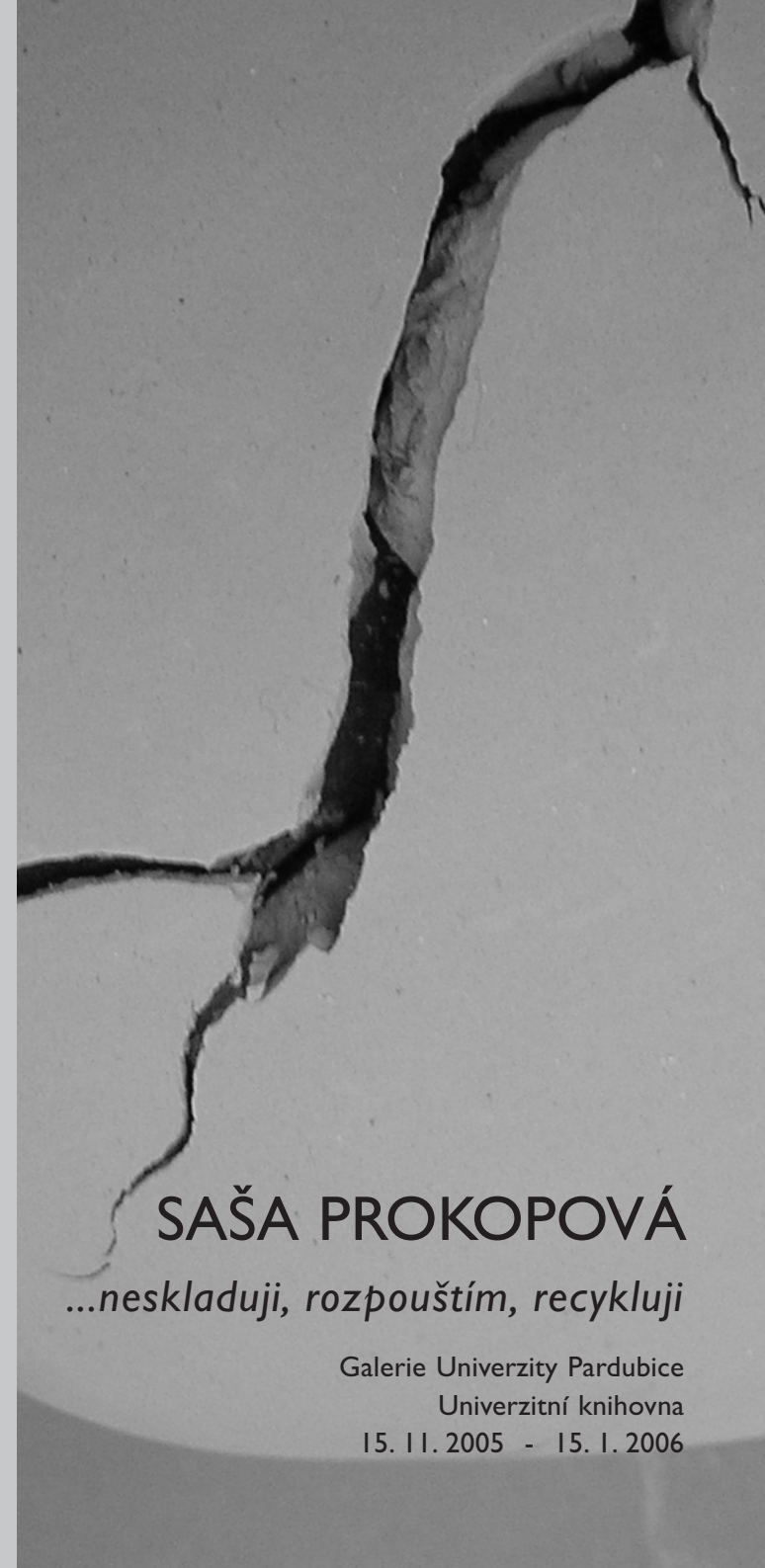
Studentská 519, Pardubice - Polabiny

otevřeno Po - Pá od 8 do 18 hod.,

v sobotu od 8 do 12 hod., v neděli zavřeno

Statutární město Pardubice a městský obvod Pardubice II
podporují Galerii Univerzity Pardubice

SAŠA PROKOPOVÁ

...neskladuji, rozpouštím, recykluji

Galerie Univerzity Pardubice

Univerzitní knihovna

15. 11. 2005 - 15. 1. 2006

narozena: 21. 5. 1947 v Pardubicích
studium: 1968 – 1973 Vysoká škola chemicko-technologická Pardubice,
1986 – 1988 Konzervatoř
/umělec. řemeslo/ Hradec Králové
Kontakt: Kostelní 104, 53002 Pardubice,
e-mail sasaprokop@seznam.cz
Výstavy a realizace doma i v zahraničí.
Žije a pracuje v Pardubicích.

Tvorba jako otevřený systém

Ve své nejnovější tvorbě pracuje Saša Prokopová s časem. Nijak ho nepopírá, ani ho nějak módně „duchovidně“ či jinak filozoficky nerelativizuje. Zdánlivě jednoduše ho projektuje do své práce s hlínou. Počítá s ním jako s určujícím prvkem proměny - procesu odvíjejícího se v čase. Na podzimní výstavě Keramika 2004 v pardubické galerii Mázhauz poprvé představila něco, co dosud nenašlo svůj název. Líhnutí vajec, brontosauří vejce, pukance (nikoliv však pukavce!), pukající valouny, sušky... jsou (její vlastní) pokusy pojmenovat skupinu povalujících se objektů z hlazeného jílu, které připomínají valouny, zanechaných neurčitému osudu schnutí a zajiště i patřičně esteticky působivé destrukci. Nebo spíš líhnutí? Autorka tento svůj koncept nazvala Autopoiesis. Jako chemická inženýrka stránící vědeckému, a tudíž i materialistickému poznávání fyzikálního světa, k tomu dodává:

„Autopoiesis (samotvorba) je systém, který pracuje jako uzavřená síť vzájemných interakcí, v níž každá změna vzájemných vztahů mezi určitými složkami vyústí vždy ve změnu interaktivních vztahů těžce nebo jiné složky. Tato samotvorba v integrovaných orga-

*... než přijde velký třesk
o singularitě, třetí kultuře a o tom, proč Karel Marx nechodil na houby*